THEMA: Bod yn Arwr Ynni

CEFNDIR

Mae'n Wythnos Hinsawdd Cymru'r wythnos hon a heddiw, bu'r disgyblion yn dysgu popeth am ynni:

- Pa fathau o ynni sydd yno
- Y gwahaniaeth rhwng ynni adnewyddadwy ac ynni nad yw'n adnewyddadwy
- Effaith ynni nad yw'n adnewyddadwy ar y blaned
- Sut i adnabod arferion da a rhai gwael wrth geisio arbed ynni
- Defnyddio graffiau i adnabod tueddiadau mewn defnyddio ynni
- Ffyrdd o gynorthwyo'r ysgol i ddefnyddio llai o ynni.

Bu'r disgyblion yn cymryd rhan mewn arolwg ynni, gan asesu faint o ynni mae'r ysgol yn ei ddefnyddio drwy lunio eu graffiau eu hunain a thrafod pam fod yr ysgol yn defnyddio mwy o ynni ar rai adegau o'r flwyddyn. Wedyn bu'r dosbarth cyfan yn trafod sut y gallai'r data a gasglwyd fod o fudd i'r ysgol wrth geisio defnyddio llai o ynni.

Term	Diffiniad
Ynni Nad yw'n Adnewyddadwy	Ynni sy'n dod o adnodd naturiol cyfyngedig, gan gynnwys glo, olew a nwy naturiol; fe'i gelwir hefyd yn danwydd ffosil. Mae'r rhain yn cael eu defnyddio'n llawer cynt nag y mae tanwydd newydd yn ffurfio.
Ynni Adnewyddadwy	Ynni sy'n dod o adnoddau naturiol nad ydynt yn diflannu'n gynt nag y'u defnyddir, gan gynnwys golau'r haul, gwynt a gwres geothermol (gwres o dan ddaear).
Newid Hinsawdd	Newid hirdymor yn nhymheredd cyfartalog y Ddaear a'r tywydd.
Effeithlonrwydd Ynni	Defnyddio llai o ynni i gyflawni'r un dasg ac atal gwastraffu ynni.
Defnyddio Ynni	Y swm o ynni a ddefnyddir yn gyffredinol ar gyfer rhyw weithgaredd neu broses benodol.

Gweithgaredd adref

Helfa Ynni ar yr Aelwyd

Mae'r Helfa Ynni ar yr Aelwyd yn weithgaredd iti ei wneud adref ar dy ben dy hun neu wrth gystadlu â rhywun arall. Fe fyddi di eisiau dod o hyd i gymaint â phosib o eitemau yn y tŷ sy'n defnyddio ynni a'u rhoi yn eu trefn o'r rhai sy'n defnyddio'r mwyaf o drydan i'r rhai sy'n defnyddio'r lleiaf.

Offer:

- Pad ysgrifennu
- Beiro

Cyfarwyddiadau

Gellid gwneud hyn fel gêm neu mewn criw i weld pwy sy'n dod o hyd i'r mwyaf o eitemau.

- Dos o gwmpas y tŷ a gwna restr o'r holl eitemau y gwyddost ti sy'n defnyddio ynni.
- Rho'r rhain yn eu trefn o'r rhai sy'n defnyddio'r mwyaf o drydan i'r rhai sy'n defnyddio'r lleiaf.
- Cadarnha dy atebion drwy gael golwg ar label yr eitem, holi rhiant, edrych mewn llyfr neu ar y rhyngrwyd.
- Wedyn, llunia system coch, oren a gwyrdd ar gyfer yr eitemau yn y rhestr:
    - → Coch = Peidio byth â diffodd
    - → Oren = Diffodd pan mae oedolyn yn dweud fod hynny'n iawn
    - → Gwyrdd = Diffodd pan mae'n segur

DOLENNI AC ADNODDAU

Fideos a Gwefannau

How is Electricity Made (9:44 o funudau)

Fossil fuels & Renewable energy (1:50 o funudau)

How to Save Energy BBC Bitesize – sydd hefyd yn cynnwys fideo am arbed ynni (2:37 o funudau)

Gweithgareddau i'w gwneud gartref

Beth sy'n Llyncu'r Holl Bŵer? CA2

National Energy Action Gweithgareddau ar-lein gan gynnwys:

- Bod yn dditectif ynni
- Bod yn arbenigwr ynni iau

Cadw'n Gynnes Gartref yn y Gaeaf: Awgrymiadau a Chymorth ar gyfer Cartref Cynhesach a Mwy Effeithlon

Awgrymiadau Arbed Ynni Cyngor Sir y Fflint

Canllawiau syml ynglŷn ag arbed ynni yn y cartref gydol y flwyddyn.

Nyth neu ffonio am ddim ar 0808 808 2244

Nod cynllun Nyth Llywodraeth Cymru yw gwneud cartrefi pawb yng Nghymru'n gynhesach ac yn fwy effeithlon. Mae Nyth yn darparu cyngor diduedd yn rhad ac am ddim i aelwydydd drwy Gymru i'w helpu i gwtogi ar eu biliau ynni, gwneud y gorau o'u hincwm a lleihau eu hôl troed carbon.

Efallai eich bod yn gymwys hefyd i gael gwaith am ddim fel bod eich cartref yn defnyddio ynni'n fwy effeithlon, gan gynnwys gosod deunydd inswleiddio, systemau gwresogi neu baneli solar.

Eco 4/flex

Cynllun cenedlaethol i helpu pobl ar aelwydydd incwm isel a diamddiffyn i ddefnyddio ynni'n fwy effeithlon. Os nad yw eich cartref yn defnyddio ynni'n effeithlon ac yn dibynnu ar eich amgylchiadau chi, efallai y byddwch yn gymwys i dderbyn cyllid ar gyfer gwaith i wella effeithlonrwydd ynni'r cartref fel adnewyddu systemau gwresogi ac inswleiddio.

Ymddiriedolaeth Arbed Ynni: Top 10 Energy Saving Tips

Cysylltu â Thîm Ynni Domestig Cyngor Sir y Fflint

Mae'r tîm yn darparu cyngor diduedd yn rhad ac am ddim ynglŷn ag arbed ynni, amryw ffynonellau cyllid a gwasanaethau sydd ar gael i helpu pobl i arbed ynni. Fe gewch chi fwy o wybodaeth am y cymorth y gallant gynnig ar wefan y Cyngor.